

Донецький державний
університет управління

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Екологічний менеджмент

КАФЕДРА

Екологічного менеджменту

РОЗРОБНИК

Турбіна Оксана Ігорівна

к.е.н., доцент

turbina.o@inbox.dsum.edu.ua

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5

кредити ЄКТС
(150 годин)

64

годин контактна робота з викладачем
(32 годин лекцій;
32 годин семінарських занять)

86

години - самостійна робота

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

перший

МОВА ВИКЛАДАННЯ

українська

ФОРМА КОНТРОЛЮ

**залік
екзамен**

бакалавр

СТАТУС ДИСЦИПЛІНИ

- нормативна для спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент екологічної безпеки»

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

знання основ екології та менеджменту

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

формування свідомого економічного світогляду, як необхідного атрибуту якісно нової ідеології управління природоохоронною діяльністю, отримання нових знань і практичних навичок по розробці ефективних управлінських рішень в сфері природокористування і охорони навколишнього природного середовища

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Теоретичні основи екологічного менеджменту

- Тема 1. Стратегія сталого розвитку як основа процесів управління
- Тема 2. Сутність, принципи і функції екологічного менеджменту
- Тема 3. Правове і інформаційне забезпечення ЕМ

Модуль 2. Інструменти екологічного менеджменту

- Тема 4. Характеристика екологічних і економічних інструментів ЕМ
- Тема 5. Екологічний аудит у системі екологічного менеджменту
- Тема 6. Екологічна експертиза як інструмент ЕМ

Модуль 3. Система державного екологічного управління

- Тема 7. Державний екологічний контроль
- Тема 8. Екологічна сертифікація як інструмент ЕМ
- Тема 9. Екологічний маркетинг, інжиніринг та маркування в системі екологічного менеджменту

Модуль 4. Система екологічного менеджменту

- Тема 10. Формування системи екологічного менеджменту в Україні
- Тема 11. Формування організаційної структури природоохоронної служби на підприємстві
- Тема 12. Система організації екологічного менеджменту на підприємстві. «Зелений офіс».

Модуль 5. Інноваційна діяльність і екологічний менеджмент

Тема 13. Інноваційна діяльність і природокористування
Тема 14. Розвиток екологічного бізнесу в Україні

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- застосовувати методи екологічного менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації;
- здатність приймати рішення з урахуванням їх впливу на екологічну ситуацію;
- знання й уміння здійснювати планування природоохоронної діяльності організації на основі аналізу ринкових тенденцій і змін макросередовища;

МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАННЯ

- традиційні та проблемні лекції;
- семінарські заняття;
- колективного групового навчання, технологій ситуативного моделювання, технологій опрацювання дискусійних питань в т.ч. індивідуального

РЕГЛАМЕНТ ОЦІНЮВАННЯ

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни: 100 балів.

Розподіл рейтингових балів за видами навчальної роботи:

залік

- Виконання завдань на семінарських заняттях – ~ 50 балів.
- Складання кожного письмового модульного контролю – всього 20 балів;
- Виконання самостійного завдання – ~ 15 балів
- Виконання індивідуального завдання – ~ 15 балів

екзамен

- Виконання завдань на семінарських заняттях – ~ 50 балів.
- Складання кожного письмового модульного контролю – всього 20 балів;
- Виконання самостійного завдання – ~ 15 балів
- Виконання індивідуального завдання – ~ 15 балів
- Екзамен – 100 балів.

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни – середньоарифметичне балів поточної успішності та балів за екзамен

Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи:

перескладання підсумкового модульного контролю студентами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці, проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного. Позитивні оцінки з модульного циклу в цілому та його складових не підвищуються.

За рішенням викладача або кафедри нараховуються заохочувальні бали за наступні види робіт:

- за систематичну продуктивну активність під час проведення аудиторних занять;
- за виконання завдань підвищеної складності (конкретне значення визначає викладач);
- за участь у конференціях, олімпіадах, іншій науковій, методичній роботі тощо.

Підсумкове семестрове оцінювання навчальної роботи студента:

Шкала оцінювання ЕКТС	Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
A	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	Відмінно	$90 \leq RD \leq 100$
B	Вище середнього рівня з кількома помилками	Добре	$82 \leq RD < 89$
C	Загалом правильна робота з певною кількістю помилок		$74 \leq RD < 81$
D	Непогано, але зі значною кількістю недоліків	Задовільно	$64 \leq RD < 73$
E	Виконання задовольняє мінімальні критерії		$60 \leq RD < 63$
FX	Можливе повторне складання	Незадовільно	$35 \leq RD < 59$
F	Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни		$RD < 34$

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА НАВЧАЛЬНО- МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Основна література:

1. Авраменко Н.Л., Цимбалюк С.Я. Екологія: навч. посіб. Ірпінь: ВЦ НУДПСУ, 2011. 252 с.
2. Бобровський А.Л. Екологічний менеджмент: підручник. Суми: Університетська книга, 2016. 586с.
3. Данилишин Б.М., Хвесик М.А., Голян В.А. Економіка природокористування: підручник. Київ: Кондор, 2010. 465 с.
4. Джигирей В. С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища: навч. посіб. Київ: Знання, 2007. 422 с.
5. Мельник Л.Г., Скоков С.А., Сотник И.Н. Эколого-экономические основы ресурсосбережения: монографія. Суми: Университетская книга, 2013. 229 с.
6. Галушкіна Т.П., Харичков С.К. Экологический менеджмент в Украине: реалии и перспективы. Одесса: ИПРЭЭи НАНУ, 2008. 107 с.
7. Екологічний менеджмент: навч. посіб. / за ред. В. Ф. Семенова, О.Л. Михайлюк. Київ: Знання, 2006. 366 с.

Інтернет джерела

1. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 чер. 1991 р. № 1264-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>
2. Державна екологічна інспекція України: веб-сайт. URL: <https://www.dei.gov.ua/>
3. Національний екологічний центр України: веб-сайт. URL: <http://necu.org.ua/>
4. Регіональний екологічний центр для Центральної і Східної Європи: веб-сайт. URL: <http://www.rec.org/>
5. Всеукраїнська екологічна Ліга: веб-сайт. URL: <http://www.ecoleague.net/>